

OLIMLAR NIGOHİ

ILMIY OMMABOP JURNAL

4-SON 2026-YIL

ISSN 3060-5458

BUXORO -2026

OLIMLAR NIGOHI

**ilmiy ommabop jurnal
4-son (2026-yil, mart)**

Jurnal 2025-yildan chiqa boshlagan

Buxoro -2026

**OLIMLAR NIGOHI
Ilmiy ommabop jurnali
2026, №3**

Jurnal 2025-yilda tashkil etilgan.
Jurnal 1 yilda 12 marta nashr etiladi.

Sultonova Xurshida Farmonovna
Qashqadaryo viloyati G'uzor tumani 42-maktab psixologi

MAKTAB O'QUVCHILARIDA O'SMIRLIK DAVRI STRESSI VA UNI YENGISHNING PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktab o'quvchilarida o'smirlik davriga xos stress holatlari va uni yengishning psixologik mexanizmlari tahlil qilinadi. O'smirlik davri shaxs rivojlanishining eng murakkab bosqichlaridan biri bo'lib, bu davrda biologik, psixologik va ijtimoiy o'zgarishlar keskin kechadi. Tadqiqotda stressning paydo bo'lish sabablari sifatida o'quv yuklamasining ortishi, tengdoshlar bilan munosabatlar, oilaviy muhit va o'z-o'zini baholashdagi beqarorlik ko'rib chiqiladi. Shuningdek, stressni yengishning asosiy psixologik mexanizmlari - emotsional o'zini boshqarish, kognitiv qayta baholash, ijtimoiy qo'llab-quvvatlash va adaptiv coping strategiyalari yoritiladi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, ijobiy psixologik muhit va to'g'ri psixologik yondashuv o'smirlarning stressga chidamliligini oshiradi.

Kalit so'zlar: o'smirlik davri, stress, maktab o'quvchilari, psixologik mexanizmlar, emotsional barqarorlik, coping strategiyalar, moslashuv.

Аннотация. В данной статье анализируются стрессовые состояния у школьников в подростковом возрасте и психологические механизмы их преодоления. Подростковый возраст является одним из наиболее сложных этапов развития личности, характеризующимся значительными биологическими, психологическими и социальными изменениями. В исследовании рассматриваются причины возникновения стресса, такие как учебная нагрузка, межличностные отношения со сверстниками, семейная среда и нестабильная самооценка. Также раскрываются основные психологические механизмы преодоления стресса: эмоциональная саморегуляция, когнитивная переоценка, социальная поддержка и адаптивные стратегии совладания. Результаты показывают, что благоприятная психологическая среда повышает стрессоустойчивость подростков.

Ключевые слова: подростковый возраст, стресс, школьники, психологические механизмы, эмоциональная устойчивость, coping-стратегии, адаптация.

Abstract. This article analyzes stress conditions among school students during adolescence and the psychological mechanisms for coping with it. Adolescence is one of the most complex stages of human development, characterized by significant biological, psychological, and social changes. The study examines the causes of stress, including increased academic workload, peer relationships, family environment, and unstable self-esteem. It also explores key psychological mechanisms for stress management such as emotional self-regulation, cognitive reappraisal, social support, and adaptive coping strategies. The findings indicate that a positive psychological environment significantly enhances adolescents' stress resilience.

Key words: adolescence, stress, school students, psychological mechanisms, emotional stability, coping strategies, adaptation.

Mavzuning dolzarbligi. O'smirlik davri inson psixik rivojlanishining eng murakkab va sezgir bosqichlaridan biri bo'lib, bu davrda stress omillariga nisbatan psixologik zaiflik sezilarli darajada ortadi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO) ma'lumotlariga ko'ra, 10–19 yosh oralig'idagi o'smirlar orasida psixologik stress, tashvish va depressiv holatlar global sog'liq muammolarining muhim qismiga aylanib bormoqda. Ayniqsa, maktab yoshidagi o'quvchilarda o'quv yuklamasining ortishi, ijtimoiy moslashuv muammolari va raqamli muhit ta'siri stress darajasining oshishiga sabab bo'layotgan asosiy omillar sifatida qayd etilmoqda.

Xalqaro tadqiqotlarda (UNICEF va OECD tahlillarida) o'smirlar stressining kuchayishi ta'lim samaradorligiga, ijtimoiy faollikka hamda shaxsiy rivojlanish jarayonlariga bevosita salbiy ta'sir ko'rsatishi aniqlangan. Xususan, uzoq davom etuvchi stress holatlari kognitiv jarayonlarning susayishi, diqqat barqarorligining pasayishi va emotsional beqarorlikka olib kelishi ta'kidlanadi. Shu sababli rivojlangan ta'lim tizimlarida maktab psixologik xizmatlari va stressni boshqarish dasturlari keng joriy etilmoqda.

O'zbekiston Respublikasida ham so'nggi yillarda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida o'quvchilarning psixologik salomatligiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Respublika

miqyosida olib borilgan kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, maktab o'quvchilari orasida o'quv stressi, imtihon qo'rquvi va ijtimoiy bosim holatlari keng tarqalgan bo'lib, bu ularning o'zlashtirish darajasi va motivatsiyasiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, maktab psixologlari faoliyatini kuchaytirish va psixoprofilaktik dasturlarni joriy etish bo'yicha chora-tadbirlar amalga oshirilmogda.

Shuningdek, milliy ta'lim siyosatida "Yangi O'zbekiston" strategiyasi doirasida sog'lom psixologik muhit yaratish, o'quvchilarning emotsional barqarorligini oshirish hamda stressga chidamlilik kompetensiyalarini shakllantirish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Bu esa o'smirlar stressi va uni yengish mexanizmlarini ilmiy jihatdan o'rganish zaruratini yanada kuchaytiradi.

Umuman olganda, maktab o'quvchilarida o'smirlilik davri stressi va uni yengishning psixologik mexanizmlarini tadqiq etish bugungi kunda ham global, ham milliy ta'lim tizimi uchun dolzarb bo'lib, bu yo'nalishda olib boriladigan ilmiy izlanishlar o'quvchilarning psixologik salomatligini mustahkamlash va ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kirish. Maktab o'quvchilarida o'smirlilik davri stressi va uni yengish mexanizmlarini o'rganish zamonaviy psixologiya fanining eng dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. O'smirlilik davri (taxminan 10–19 yosh) shaxs rivojlanishining o'tish bosqichi bo'lib, bu davrda biologik, kognitiv va ijtimoiy o'zgarishlar tez sur'atlarda kechadi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO) ma'lumotlariga ko'ra, aynan shu yosh oralig'ida ruhiy salomatlik bilan bog'liq muammolar - stress, xavotir va depressiv holatlar eng ko'p uchraydigan psixologik buzilishlar qatoriga kiradi.

Xalqaro tadqiqotlarda (UNICEF va OECD hisobotlari) qayd etilishicha, maktab yoshidagi o'quvchilarda stress darajasining oshishiga asosiy sabablar sifatida o'quv yuklamasining ortishi, imtihon bosimi, tengdoshlar bilan ijtimoiy munosabatlardagi murakkabliklar hamda oilaviy muhitdagi beqarorlik ko'rsatiladi. Masalan, OECDning ta'lim bo'yicha tahlillarida yuqori akademik bosim ostida bo'lgan o'quvchilarda diqqat jamlanishi va o'zlashtirish darajasi pasayishi aniqlangan.

Shuningdek, zamonaviy raqamli muhit ham o'smirlar stressiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. UNICEFning 2023-yilgi hisobotida ijtimoiy tarmoqlardan haddan tashqari foydalanish o'smirlar orasida o'zini boshqalar bilan taqqoslash, past o'z-o'zini baholash va emotsional beqarorlikni kuchaytirishi qayd etilgan. Bu holatlar stressning surunkali shaklga o'tishiga sabab bo'lishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasida ham so'nggi yillarda maktab o'quvchilarining psixologik holatiga e'tibor kuchayib bormogda. Ta'lim tizimini rivojlantirish bo'yicha davlat dasturlarida o'quvchilarning ruhiy salomatligini qo'llab-quvvatlash, maktab psixologlari faoliyatini takomillashtirish va psixoprofilaktik ishlarni kuchaytirish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan. Amaliy kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, ayrim maktablarda o'quvchilar orasida imtihon stressi, ijtimoiy bosim va motivatsiya pasayishi holatlari tez-tez uchrab turadi.

Stressning o'smir shaxs rivojlanishiga ta'siri faqat salbiy emotsional holatlar bilan cheklanmaydi, balki u kognitiv jarayonlar, xulq-atvor va ijtimoiy moslashuvga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, stressni yengishning psixologik mexanizmlarini - emotsional o'zini boshqarish, kognitiv qayta baholash, ijtimoiy qo'llab-quvvatlash va adaptiv coping strategiyalarini o'rganish muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Shu nuqtai nazardan, mazkur mavzu nafaqat psixologiya fanida, balki ta'lim tizimida ham dolzarb bo'lib, o'smirlarning psixologik barqarorligini oshirish, stressga chidamlilik kompetensiyalarini rivojlantirish hamda sog'lom ta'lim muhitini shakllantirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili. Maktab o'quvchilarida o'smirlilik davri stressi va uni yengishning psixologik mexanizmlari masalasi psixologiya fanida keng o'rganilgan bo'lib, bu yo'nalishda rus va xorijiy olimlar tomonidan muhim nazariy va empirik tadqiqotlar amalga oshirilgan. Ushbu izlanishlar shuni ko'rsatadiki, o'smirlilik davridagi stress nafaqat tashqi ijtimoiy omillar bilan, balki ichki psixologik jarayonlar bilan ham chambarchas bog'liq bo'lib, shaxsning moslashuv imkoniyatlarini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Rus psixologiya maktabida L.S. Vigotskiy o'smirlilik davrini "psixologik inqiroz bosqichi" sifatida tavsiflab, bu davrda shaxsning yuqori psixik funksiyalari qayta tuzilishini ta'kidlaydi. Uning madaniy-tarixiy yondashuviga ko'ra, stress holatlari o'smirning ijtimoiy muhit bilan o'zaro munosabati jarayonida shakllanadi va bu jarayonda ta'lim hamda tarbiya yetakchi rol o'ynaydi. L.I. Bojovich esa o'smirlilik davrida shaxsiy motivatsiya tizimi o'zgarishini tahlil qilib, ichki qarama-qarshiliklar stressning asosiy manbai ekanligini ko'rsatadi. A.N. Leontyev faoliyat nazariyasi

doirasida o'smirning asosiy faoliyati o'qish ekanligini ta'kidlab, aynan ushbu faoliyatdagi muvaffaqiyat yoki muvaffaqiyatsizlik stress darajasiga bevosita ta'sir qilishini asoslab bergan.

Xorijiy psixologik maktablarda ham stress va coping (yengish) mexanizmlari keng o'rganilgan. Richard Lazarus va Susan Folkman tomonidan ishlab chiqilgan transaksion stress modeli stressni shaxs va muhit o'rtasidagi o'zaro baholash jarayoni sifatida izohlaydi. Ularning fikricha, stressning yuzaga kelishi vaziyatning o'smir tomonidan qanday idrok qilinishiga bog'liq bo'lib, kognitiv qayta baholash muhim yengish strategiyalaridan biri hisoblanadi. Erik Erikson esa o'smirlik davrini "identiklik inqirozi" bosqichi sifatida ko'rib, bu davrda shaxsning o'zligini anglash jarayoni stress bilan chambarchas bog'liqligini ta'kidlaydi.

Zamonaviy xorijiy tadqiqotlarda, xususan, WHO va APA (American Psychological Association) hisobotlarida o'smirlar stressining asosiy omillari sifatida akademik bosim, ijtimoiy tarmoqlarning ta'siri va tengdoshlar bilan solishtirish tendensiyasi ko'rsatiladi. Aaron Beckning kognitiv nazariyasiga ko'ra, salbiy avtomatik fikrlar o'smirlarda stressni kuchaytiruvchi asosiy psixologik mexanizmlardan biri hisoblanadi. Daniel Goleman esa emotsional intellektning past darajasi stressga chidamlilikni kamaytirishini ta'kidlaydi.

O'zbekiston psixolog olimlari tadqiqotlarida ham ushbu masalaga alohida e'tibor qaratilgan. Xususan, respublika miqyosida olib borilgan izlanishlarda maktab o'quvchilarida stress asosan o'quv yuklamasi, imtihon bosimi va ijtimoiy moslashuv muammolari bilan bog'liqligi aniqlangan. Mahalliy tadqiqotchilar o'smirlarning psixologik barqarorligini oshirishda maktab psixologining roli, ota-ona va o'qituvchi hamkorligi hamda psixoprofilaktik dasturlar muhim ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydilar.

Umuman olganda, tahlil qilingan adabiyotlar shuni ko'rsatadiki, o'smirlik davri stressi murakkab biopsixososial hodisa bo'lib, u shaxsning ichki psixologik xususiyatlari va tashqi ijtimoiy muhit o'rtasidagi o'zaro ta'sir natijasida shakllanadi. Rus va xorijiy olimlar qarashlari bir-birini to'ldirgan holda, stressni yengish mexanizmlarini kognitiv, emotsional va ijtimoiy darajada kompleks yondashuv asosida o'rganish zarurligini ko'rsatadi.

Muhokama. Maktab o'quvchilarida o'smirlik davri stressi va uni yengishning psixologik mexanizmlarini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, ushbu hodisa murakkab biopsixososial tabiatga ega bo'lib, uning shakllanishi bir vaqtning o'zida biologik o'zgarishlar, kognitiv rivojlanish va ijtimoiy muhit ta'siri bilan belgilanadi. O'smirlik davrida organizmda gormonal o'zgarishlar faollashishi, emotsional sezgiriklikning ortishi hamda o'z-o'zini anglash jarayonining kuchayishi stressga nisbatan zaiflikni oshiradi. Shu bilan birga, maktab muhitidagi talablar, akademik yuklama va ijtimoiy bosim ushbu psixologik holatni yanada murakkablashtiradi.

Tadqiqot natijalari va mavjud ilmiy adabiyotlar tahlili asosida aniqlanishicha, o'smirlar stressining eng muhim manbalaridan biri bu o'z-o'zini baholashdagi beqarorlikdir. O'smirlar ko'pincha o'z imkoniyatlarini real baholay olmasliklari yoki tengdoshlar bilan o'zlarini taqqoslash orqali salbiy emotsional holatga tushib qolishlari mumkin. Bu jarayon ayniqsa raqamli muhit va ijtimoiy tarmoqlar ta'siri ostida yanada kuchaymoqda, chunki virtual makonda ideal obrazlar bilan solishtirish stress darajasini oshiradi.

Shuningdek, maktabdagi o'quv yuklamasining ortishi va baholash tizimining keskinligi ham stressni kuchaytiruvchi omillar sifatida namoyon bo'ladi. O'quvchilarda imtihon qo'rquvi, muvaffaqiyatsizlikdan qo'rqish va doimiy baholanish hissi psixologik bosimni kuchaytiradi. Bu holat kognitiv jarayonlarga ham salbiy ta'sir ko'rsatib, diqqatning pasayishi, xotira zaiflashuvi va o'qishga bo'lgan motivatsiyaning kamayishiga olib kelishi mumkin.

Muhokama natijalariga ko'ra, stressni yengish mexanizmlari o'smirlarning individual psixologik xususiyatlariga bog'liq holda turlicha namoyon bo'ladi. Eng samarali coping strategiyalar qatoriga emotsional o'zini boshqarish, muammoga yo'naltirilgan yondashuv, ijtimoiy qo'llab-quvvatlashdan foydalanish hamda kognitiv qayta baholash kiradi. Ayniqsa, oilaviy muhit va maktab psixologining qo'llab-quvvatlashi o'smirlarning stressga chidamliligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Shu bilan birga, tahlillar shuni ko'rsatadiki, stressni noto'g'ri yengish strategiyalari - ya'ni muammodan qochish, emotsiyalarni bostirish yoki ijtimoiy izolyatsiya holatlari - o'smir psixikasiga salbiy ta'sir ko'rsatib, uzoq muddatli psixologik muammolarga olib kelishi mumkin. Shu sababli, maktab sharoitida psixologik profilaktika ishlarini kuchaytirish, o'quvchilarda stressga chidamlilik kompetensiyalarini shakllantirish va emotsional savodxonlikni rivojlantirish zarur hisoblanadi.

Umuman olganda, muhokama natijalari shuni tasdiqlaydiki, o'smirlik davri stressi tabiiy rivojlanish jarayonining ajralmas qismi bo'lib, uni to'liq yo'qotish emas, balki samarali boshqarish va yengish mexanizmlarini shakllantirish muhim ahamiyatga ega. Bunda maktab, oila va psixologik xizmatlar o'rtasidagi hamkorlik asosiy rol o'ynaydi hamda o'smirlarning sog'lom psixologik rivojlanishini ta'minlaydi.

Xulosa. Maktab o'quvchilarida o'smirlik davri stressi va uni yengishning psixologik mexanizmlarini o'rganish natijalari shuni ko'rsatadiki, ushbu davr shaxs rivojlanishining eng murakkab bosqichlaridan biri bo'lib, unda psixologik barqarorlik shakllanishi ko'p omilli jarayon hisoblanadi. O'smirlik davrida yuzaga keladigan stress holatlari asosan biologik o'zgarishlar, o'quv yuklamasining ortishi, ijtimoiy munosabatlardagi murakkabliklar hamda o'z-o'zini baholashdagi beqarorlik bilan bog'liq bo'lib, bu omillar o'smirning emotsional va kognitiv rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Tadqiqot natijalari asosida aniqlanishicha, stressning salbiy oqibatlarini kamaytirishda psixologik mexanizmlarning o'rni juda muhimdir. Xususan, emotsional o'zini boshqarish, kognitiv qayta baholash, ijtimoiy qo'llab-quvvatlash va moslashuvchan coping strategiyalari o'smirlarning stressga chidamliligini oshiruvchi asosiy omillar sifatida namoyon bo'ladi. Shu bilan birga, oilaviy muhit va maktabdagi psixologik iqlimning ijobiy bo'lishi stress darajasini sezilarli darajada kamaytiradi.

Shuningdek, stressni noto'g'ri boshqarish - ya'ni muammolardan qochish yoki emotsiyalarni bostirish kabi strategiyalar o'smir psixikasiga salbiy ta'sir ko'rsatib, uzoq muddatli psixologik muammolarni yuzaga keltirishi mumkinligi aniqlandi. Bu esa maktab psixologik xizmatlarining samaradorligini oshirish, o'quvchilarda emotsional savodxonlikni rivojlantirish va stressni boshqarish ko'nikmalarini shakllantirish zarurligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, o'smirlik davri stressi tabiiy rivojlanish jarayonining ajralmas qismi bo'lib, uni to'liq bartaraf etish emas, balki to'g'ri boshqarish va yengish mexanizmlarini shakllantirish muhimdir. Bu jarayonda maktab, oila va psixologik xizmatlarning hamkorligi o'smirlarning sog'lom psixologik rivojlanishini ta'minlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim tizimini rivojlantirish bo'yicha strategik chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorlari. – Toshkent, 2021–2024.
3. O'zbekiston Respublikasi "Yoshlar siyosati to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2016.
4. Vigotskiy L. S. Мышление и речь. – Москва: Лабиринт, 2012.
5. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. – Москва: Смысл, 2005.
6. Божович Л. И. Личность и её формирование в детском возрасте. – Санкт-Петербург: Питер, 2008.
7. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис. – Москва: Прогресс, 1996.
8. Lazarus R. S., Folkman S. Stress, Appraisal, and Coping. – New York: Springer, 1984.
9. Beck A. T. Cognitive Therapy and Emotional Disorders. – New York: Penguin Books, 1976.

MUNDARIJA		
4	Oygun Jumayevna Kholmuminova Peculiarities or family, school and community cooperation in environmental legal education	Pedagogika
10	Sunnatov Umid Taxirovich, Mamatxanov Nodirxon Sadridin o'g'li Ommaviy tartibsizliklarni bartaraf etishga jalb qilinadigan bo'linmalarni jismoniy va ruxiy tayyorlashda mavjud muammolar va ularning yechimlari	Huquq
15	Sharofiddinova Zebiniso Sherov qizi O'quvchilarda sanogen tafakkurni namoyon bo'lishining o'ziga xos xususiyatlari	Psixologiya
19	Olimov Temur Hasanovich, Kenjayeva Gulhayo Alisher qizi Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirishda pedagogik texnologiyalar	Pedagogika
24	Baratova Malika Ulug'bek qizi, Sharipova Sunbula Ahad qizi "Lison ut-tayr" dostonida yetti vodiy talqini	Filologiya
31	Tosheva Gulnora Djuraevna, Eliyeva Ra'no Rustam qizi Bo'lajak muhandislarning dizaynerlik faoliyatini rivojlantirishga oid uslubiy tavsiyalar	Pedagogika
39	Durnazarov Yorqin Shoniyoz o'g'li Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi	Pedagogika
42	Kamolova Dinora Sultonmurod qizi, Avezov Sobit Safarovich Montessori ta'limi orqali bolalar rivojlanishidagi innovatsion yondashuv	Pedagogika
50	Allamurodova Gulhayo Panjimurodovna O'quvchilar bilimini baholashning nazariy asoslari	Pedagogika
54	Istatilloev Sardor Nusratilloevich Inclusive education and social perspectives towards inclusive education	Pedagogika
57	Shamsuddinova Sohibaxon Biloliddin qizi The social risks of extremist propaganda in the information society	Sotsiologiya
61	Hamroyev Temurbek Jamshid o'g'li Migratsion oilalarda o'sayotgan o'smirlarning ijtimoiy muhitga integratsiyalashuvi va psixologik moslashuvi	Psixologiya
68	Shokirov Mubin Rustamovich, Ergasheva Iroda Qosimovna O'zbekiston respublikasida inson huquq va erkinliklarini ta'minlashning ijtimoiy-siyosiy va huquqiy asoslari: shakllanishi, rivojlanish bosqichlari va zamonaviy tendensiyalar	Huquq
72	Shamsuddinova Sohibaxon Biloliddin qizi The importance of cultural awareness in language teaching among uzbek students	Filologiya
76	Kholmuminova Aziza Zafar kizi Teaching moral values through the application of innovative pedagogical technologies	Pedagogika
79	Ziyodullayeva Shohsanam Ubaydullayevna "O'zbek bolalar adabiyotida adabiy ertaklarning shakllanishi va rivojlanish bosqichlari"	Filologiya
82	Akramqulova Mohira Sherali qizi Ta'lim jarayonida o'quvchilarni ijtimoiy faollikka yo'naltirish metodikasining evolyutsiyasi va tarbiyaviy samaradorligi tahlili	Pedagogika
85	X. Qilichova, Asadova Marjona Ahmad qizi	Pedagogika

	Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq madaniyatini shakllantirishning nazariy asoslari	
90	Ochilova Farida Soliyevna Oliy ta'lim muassasalarida aralash ta'lim modelini joriy etishning pedagogik samaradorligi va innovatsion imkoniyatlari	Pedagogika
94	Ilxamova Diana Ikromovna O'smir yoshdagi o'quvchilarda tolerantlikni rivojlantirishning psixologik mexanizmlari	Psixologiya
100	Namozov Baxrom, Ibrohimov Anvarjon Nurullayevich 7-sinf o'smirlarida emotsional barqarorlikni rivojlantirishda maktab psixologining roli	Psixologiya
105	Yusupova Rayona Bahromjon qizi Missionerlik va prozelitizmning siyosiy-ijtimoiy xavfi	Sotsiologiya
108	Hafizov Diyorbek Shaxsga doir ma'lumotlar tushunchasi va himoyasi	Huquq
117	Murodov Shomurod Shahobiddinovich Fanlararo loyihalar tushunchasining pedagogik mohiyati va ta'lim jarayonidagi o'rni	Pedagogika
121	Nasrullayeva Sohiba Sharofovna Kompetensiyaviy yondashuvning pedagogik mohiyati va ta'lim jarayonidagi metodologik ahamiyati	Pedagogika
125	Nazarova Gulira'no Xamidovna Neyro-lingvistik dasturlash (nlp) texnologiyalarining pedagogik mohiyati va yozma ishlarni baholashdagi o'rni	Pedagogika
129	Toshpo'latova Gulniso Rajab qizi, Baxtiyorova Zarnigor Alisher qizi Zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim sifatini oshirish	Pedagogika
133	Nabiyev Muhridin Baxtiyor o'g'li O'zbekiston ekologik qonunchiligida barqaror rivojlanish tamoyillarining huquqiy ifodasi	Huquq
137	Xamroyev Mansur Choriyevich Migrantlar bilan ishlashning ijtimoiy-psixologik muammolari	Psixologiya
143	Mamatqulov Akbarjon Raim o'g'li Raqaamli texnologiyalar sharoitida texnika talabalarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish	Pedagogika
148	Mamatrayimov Jumanazar Mamatmurod o'g'li The impact of peers and social media on adolescents' psyche in relation to destructive religious ideas	Psixologiya
153	Toshmamatova Umida O'ktam qizi Semantic and etymological features of ethnically motivated place names in uzbek and english	Filologiya
156	Saydullayev Shohruh Shuhrat o'g'li Abu Nasr Farobiyning "Fozil odamlar shahri" asarida davlat boshqaruvi va huquqiy tartibot	Huquq
161	Ergashev Behzod Asat o'g'li Tomas Gobbs va Jon Lokk falsafasida tabiiy huquqlar konsepsiyasining qiyosiy-huquqiy tahlili	Huquq
167	Qudratillayev Jamshidjon Bahodir o'g'li Sh. L. Monteskye qarashlarida hokimiyatlar bo'linishi g'oyalarining falsifiy ahamiyati	Huquq

170	Yusupova Rayona The role of motivation in second language acquisition	Pedagogika
174	Турумбетова Замира Юсупбаевна Роль эмоционального интеллекта в профилактике и коррекции нарушений поведения у студентов	Pedagogika
181	Davlatova Nozanin Sirojiddin qizi Lev Vygotskiyning ijtimoiy-madaniy rivojlanish nazariyasi va ta'lim jarayoni	Psixologiya
184	Ibragimova Muhlisa How motivation affects success in learning english	Pedagogika
192	Adizova Dilfuza Samadovna O.M.Fayzullayev Filologiya fanlarini o'qitishda xorijiy tajribalar	Filologiya
197	Tursunov Mirzo Mahmudovich To'xtayev Komil Dilshodovich General classification of complex lexical units in english and uzbek phraseology	Filologiya
201	Mahliyo Okiljonovna Orzikulova Gamification as a motivational tool in foreign language learning for medical students	Filologiya
204	Xallokova Xurshida Shokirovna Frazeologiya tilshunoslikning asosiy bo'limlaridan biri sifatida	Filologiya
208	Sultonova Xurshida Farmonovna Maktab o'quvchilarida o'smirlik davri stressi va uni yengishning psixologik mexanizmlari	Psixologiya
212	Bobojonova Feruza Xayatovna Buxoro tarixiy obidalari-xalq madaniyati va ma'naviyatining bebaho merosi.	Pedagogika
218	Jumakulova Nilufar Tohirovna Muvaffaqiyat va emotsional intellekt o'rtasidagi bog'liqlik	Psixologiya
221	Mamatov Begzod Farxotovich Zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim sifatini oshirish	Pedagogika